

Abstrakt - Výslech svědka v civilním řízení

Tématem této práce je výslech svědka v civilním řízení. Důvodem pro výběr tohoto tématu diplomové práce bylo i absolvování stáže u obvodního soudu, které mi umožnilo se s problematikou výslechu svědka seznámit blíže a poznat některá specifika tohoto důkazního prostředku. Jelikož výslech svědka patří k jednomu z nejčastěji používaných důkazních prostředků v řízení před soudy, zasluhuje si pozornost sám o sobě.

Práce je rozdělena do osmi kapitol. První kapitola pojednává o vývoji institutu výslechu svědka v českých zemích, který byl zpočátku významně ovlivněn procesem římským. Středověký civilní proces využíval ve svých počátcích zejména úřední svědectví, které bylo poskytováno v písemné podobě. Další společenský vývoj přispěl k rozvinutí důkazního prostředku výslechu svědka do takové podoby, v jaké jej známe dnes. Zajímavou část této kapitoly tvoří exkurs do nitra nejstarších českých právních památek a pohled na doslovnou právní úpravu podávání svědectví.

Cílem následující kapitoly je podání přehledu o základních pojmech a principech dotýkajících se procesního dokazování a důkazních prostředků obecně, které umožňuje snadnější pochopení kapitol následujících, které již pojednávají o současné právní úpravě výslechu svědka.

Podle současné právní úpravy, na které jsou zaměřeny kapitoly třetí až pátá, je svědek fyzická osoba, která není účastníkem řízení a která je schopna před soudem reprodukovat v minulosti vnímané skutečnosti. Žádná další omezení pro způsobilost svědčit stanovena nejsou. V zákoně je upravena i všeobecná svědecká povinnost ukládající každému, kdo byl předvolán, aby se na předvolání k soudu dostavil a vypovídal jako svědek. Jelikož zákon z této povinnosti připouští výjimky, pojednává tato část práce i o možnosti odepření svědecké výpovědi, o ochraně utajovaných informací a o povinnosti mlčenlivosti.

K tomu, aby mohl být výslech svědka proveden, slouží tzv. zajišťovací prostředky, které lze uplatnit v případě, kdy se svědek bez náležité omluvy nedostaví na předvolání k soudu. Jedná se o předvedení a pořádkovou pokutu. Proto se čtvrtá kapitola věnuje jak způsobu předvolávání svědka k soudu, tak i výše uvedeným

zajišťovacím prostředkům. Současná právní úprava počítá i s trestněprávními následky křivé výpovědi, jejichž objasnění je také součástí této kapitoly.

Pátá kapitola pojednávající o průběhu výslechu svědka popisuje postup, jakým je výslech prováděn. Objasňuje, že je nejprve ověřována totožnost svědka a jsou zjišťovány okolnosti, které mohou ovlivnit svědkovu věrohodnost. Teprve poté je svědkovi ponechán prostor pro souvislou výpověď a až po této výpovědi je možné klást svědkovi otázky.

Následující kapitola se zabývá problematikou hodnocení důkazů, a to nejprve v obecném pojetí s ohledem na zásadu volného hodnocení důkazů, a poté se zaměřením na hodnocení jednotlivých důkazů. Je zde vysvětleno, že důkaz výsledkem svědka je nutné hodnotit zejména z hlediska závažnosti neboli důležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Pro hodnocení svědecké výpovědi je typické i hodnocení věrohodnosti podaného důkazu, přičemž je zde objasněno, jakým způsobem je hodnocení věrohodnosti prováděno.

S problematikou výslechu svědka souvisí i institut svědečného, proto se jím zabývá předposlední kapitola této práce. Svědečné představuje náhradu nákladů, které svědkovi v souvislosti s podáním výpovědi vzniknou. Je zde objasněno, jaké náhrady je možné svědkovi přiznat a jak je nárok na tyto náhrady před soudem uplatňován.

Poslední kapitola této práce se zabývá komparací naší právní úpravy důkazního prostředku výslechu svědka s právní úpravou rakouskou. Důvodem pro zapojení takovéto kapitoly do diplomové práce byla má účast na programu LLP Erasmus v Rakousku a zvědavost vysledovat rozdíly i souladnosti v těchto právních úpravách, které jsou právě v této části práce obsaženy. Podstata této kapitoly spočívá zejména v popsání institutů, které jsou našemu právnímu řádu neznámé, jako je například povinnost svědka složit svědeckou přísahu.

Jelikož cílem této práce není pouhé popsání současné právní úpravy důkazního prostředku výslechu svědka, ale i pochopení historických vlivů, za kterých se tento důkazní prostředek formoval, obsahuje závěr této práce jakousi polemiku o možnosti dalšího vývoje, a to v souvislosti s možným budoucím sjednocováním právních řádů v rámci Evropské unie.